

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1652-1663**

C. 10. Circa Iubilæum Quadraginta Horarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80513](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80513)

Sectio II. De Iubilao Problemata. 23

Hoc mihi non modò probabilius, sed ferè cer-
 tum cenſeo, nec obſtare exiſtimo; quod populus
 intelligat ex campanarum pulſatione excitari
 animos fidelium ad recipiendam Euchariftiam
 pro Iubilao lucrando: cum enim dentur aliæ
 cauſæ, quæ omnino adequatæ, ac ſufficientes
 ſint ad huiusmodi pulſationem licitè tempore
 Interdicti præſtandam pro omni populo, licitè
 hæc fieri poſſet, quia ex cauſa aliquâ de nouo
 ſuperueniente, licitum eſt, ab omni diſpoſitione
 recedere, juxta l. de atate, §. ex cauſa, ff. de interro-
 gat. ult. C. non debet, de conſanguin. & affinit. C.
 ſuſpenſum, de decimis. & Decium conſil. 335.
 vbi. 2. Pareor quidem adminiſtrationem Eucha-
 riſtiæ ſolemniſter factam, vt aſſolet in hoc Iubi-
 lao, ſub diuinorum Officiorum appellatione
 comprehendì, attamen aſſeruerim non prohiberi
 in hac ſolemnitate campanarum pulſationem.
 Quia ipſo cap. Alma mater hæc ſolemnitas vi-
 detur excludi. Adiciunt præterea, quod ſingu-
 lis diebus in Eccleſiis & Monaſteriis Miſſæ cele-
 brentur, & alia dicantur diuina officia, ſicut prius,
 ſubmiſſa tamen voce, ianuſ clauſis, ac interdictis
 excuſis, & campanis etiam non pulſatis. Vbi
 ſub diuinorum Officiorum appellatione, ad quæ
 campanæ pulſatio prohibetur, intelligi ſolum
 Horas Canonicas, & non alias preces ſeu actio-
 nes, etiam ſi pro diuino Officio alias reputentur,
 mihi probabile videtur ex ipſo Capitis contex-
 tus, cum ibi ſolum agatur de Officio diuino, in
 cuius aſſiſtentiæ diſtributiones quotidianas Can-
 onici, & Clerici lucrantur. Vnde immediatè
 adicitur: Et tam Canonici, quàm Clerici Eccle-
 ſiarum, in quibus diſtributiones quotidiana illis, qui
 Horis Canonicis interſunt, Canonicis tribuuntur,
 ſi ad Officia non venerint ſupradicta, diſtributiones
 eadem amittant, ſicut Interdictiſto perderent non ex-
 tante, ſi diuinis officiis non aſſeſſent. Canonicis
 autem, & Clericis ſolum pro Horis Canonicis,
 regulariter loquendo, diſtributiones hæc compe-
 tunt, non verò pro adminiſtratione Euchariftiæ,
 ad quam nunquam campanæ ſonitu aduocantur.
 Vnde hæc clauſula ſubſequens anteceden-
 tem declarat, vt motis eſſe in utròque Iure, docet
 Tuſch, tom. 1. lit. C. v. clauſula fol. 464.

CAPVT X.

Circa Iubilæum Quadrageſimæ Horarum.

MYSTERIIS ſcaturire Quadrageſi-
 mæ numerum ex Scripturâ conſtat,
 quæ quidem D. Iſidorus de Eccleſ. offi-
 cio, lib. 1. c. 37. recensuit Pontifices ergò diuina
 huiusce numeri myſteria colentes ad Chriſti
 Domini gloriâ, populique Chriſtiani vtilitatem
 Quadrageſimæ horarum Iubilæa inſtituerunt. Do-
 Bullæ Urbani VIII. cl. Mulam. Omnibus Chriſti fi-
 delibus vtriuſque ſexus verè penitentibus, & confeſ-
 ſis, ac ſacra Communione reſectis, qui Orationi
 Quadrageſimæ horarum de licentia Ordinarij con-
 ſueſcunt in Eccleſiâ Preſbyterorum Societatis
 IESV Hiſpalenſis, per aliquot temporis ſpatium
 deuotè interſuerint, & ibi pro Chriſtianorum Prin-
 cipum concordia, hæreſim extirpatione, ac ſanctæ

Matris Eccleſiæ exaltatione pias ad Deum pre-
 ces & ſuerint: plenariam omnium peccatorum ſuo-
 rum indulgentiam, & remiſſionem miſericorditer
 in Domino concedimus. Similis eſt omnium circa
 hoc Iubilæum Pontificatum Bullarum clau-
 ſula.

PROBL. LII.

*Necceſſarium eſt, & non eſt, orationem eſſe
 continuam per has Quadrageſimæ horas,
 ita vt in Eccleſiâ, vbi hoc Iubilæum ob-
 tinetur, ſemper aliqui, vel aliquis ora-
 tioni inſiſtat.*

Eſt necceſſarium. Quia idem Urbanus Octa-
 uſ in Bullâ, quam induliſit anno 1641. Au-
 guſti 31. Sic ait: Qui orationi Quadrageſimæ
 horarum continuatarum, non autem interpolata-
 rum, de licentiâ Ordinarij &c. Ergo Orationis
 continuatio omnibus Quadrageſimæ horis exig-
 tur: nec enim aliter verum erit in tali Eccleſiâ
 Orationem Quadrageſimæ horarum continuatarum
 haberi. Sic aliquis modernus in manuſcriptis
 doctus quidem, ſed ſcrupuloſus verborum ru-
 tinator.

Continuatio hæc Orationis non exigitur à
 Pontifice ad hoc Iubilæum obtinendum. Quia
 vox illa continuatarum Quadrageſimæ horarum
 non ſupra Orationem, ſed ſupra tempus appel-
 lat. Sensus enim eſt, hoc Iubilæum concedi, aut
 durare per Quadrageſimæ horas continuatas. In
 Bulla Iubilæi anni 1624. Sic: Monialibus ſimi-
 liter verè penitentibus: quæ tempore orationis
 prædictæ in ſuorum Monaſteriorum Eccleſiis ora-
 uerint, plenariam, &c. An in præſatis Monialium
 Eccleſiis continua per Quadrageſimæ horas oratio
 requiritur? Minimè, ſed tempus ſolum Quadra-
 geſimæ horarum assignatur, in cuius aliqua parti-
 cula vnaquæque Monialium orare valeat. Ita
 Quineanad. Apend. tract. 2. dub. 2. n. 6.

Certè ſi hæc cōtinuatio ſine vlla interruptione
 tanquam conditio aut diligentia requireretur,
 nullus ſciret, an diligentias neceſſarias perſtitui-
 ſet ad hoc Iubilæum præſtandum: nec in ipſius
 poteſtate eſſet, eas exequi: ſi quidem ignorat,
 nam continuat ſit oratio, nec eam continuare fa-
 cere poſſet: & quod vnius Iubilæum lucraretur,
 à plurimorum voluntate, ac diligentia pende-
 ret.

PROBL. LIII.

*Septennium huius indulti incipit, & non
 incipit à die ex quo ad notiitiam per-
 uenit eorum, in quorum gratiam
 conſeſſum fuit.*

Certum eſt, antè notiitiam huius Iubilæi
 ſtatim iis, in quorum gratiam conceditur
 ſeptennij tempus non incipere. Quia ignorantia
 non currit tempus, vt ex l. Quando c. qui admiſſi
 ad bon. poſſeſ. docet Flamin. de reſignat. l. 1. §. 4.
 n. 38. & Cald. Pereir. de renouat. emphyt. §. 7.
 n. 13. Quaſierim tamen, num ſeptennium huius
 Iubilæi neceſſariò cōputandum ſit ex quo ad
 notiitiam

ELISCOBAR
 Theod. Mor.
 Tom. II. IV.
 F. IV.

24 Theologiae Moralis Lib. XIX.

notitiam venit eorum, in quorum gratiam est concessum; vel pro ipsorum arbitrio differi valeat post duos aut tres annos, post quos per septennium integrum duret?

214 Necessario computandum est à die factae notitiae. Quia horum Iubilaeorum indulgentia maxime assimilantur Pontificiis Epistolis, quae quidem vim habent legis postquam publicantur eo modo, quo publicari solent. Certè hanc esse Pontificis mentem, in Bulla Cruciatz exprimitur, cuius septennium à die publicationis inchoatur. Sic vii docti in manuscriptis, quod probabile esse existimo.

215 Non est necessario computandum septennium à die factae notitiae, sed pro eorum, quorum gratia indulgentia fuit expressum, arbitrio differri poterit. Quia Pontificis intentio esse videtur, ut fideles per septem annos huius Iubilaei gratia in hac Ecclesia vel illa fruatur, nec determinat hos potius, vel illos annos futuros mediatè, vel immediatè sequentes concessionem, vel publicationem: cum non dicat, *Præsentibus ad septennium subsequens valituris*: Sed tantum: *Præsentibus ad septennium valituris*. Hanc sententiam esse satis probabilem asserit Quintanad. Apend. iv. 2. dub. 3. v. 3.

216 Et subscribam, sic explicans clausulam, *Præsentibus ad septennium valituris*. Huius Iubilaei concessio, per septem annos est duratura: siue concedo, ut septem annis hanc plenariam indulgentiam septies fideles lucrari possint. Si verò in Iubilaei indulgentia exprimerentur, quod anni inciperent à die editionis litterarum Apostolicarum, vel à die publicationis ipsarum in singulis locis, ut exprimitur in Cruciatz: haud dubium quin ab eo die inciperet septennium; intentio enim Pontificis indulgentiam concedentis tunc pateret. Haec probabiliter asseruerim. Confulto tamen, ut quam primum Iubilaei indulgentia ad eos, in quorum gratiam, siue ad quorum instantiam conceditur, perveniat, publicari, & obtineri faciat, ita ut primus annus incipiat, si fieri possit, à primo anno; in quo Apostol. litterae sunt receptae.

PROBL. LIV.

Valet, & non valet hoc Iubileum: si pro eodem tempore in eadem Ecclesia aliud quodcumque iam concessum extet.

217 Regula quinquagesima septima Cancellariae statuit, duas Indulgentias esse incompatibiles in eodem loco, si nulla facta fuit mentio prioris in posterioris impetratione. Igitur si pro eodem tempore in eadem Ecclesia aliud quodcumque iam concessum existat, hoc Iubileum non valebit. Quia id aperte clausula Bullae exprimitur: *Volumus autem, ut si aliis Christi fidelibus in dicta Ecclesia, praemissa peragenti aliquam iam indulgentiam perpetuo, vel ad tempus nondum elapsam duraturam concesserimus, praesentes nulla sint*. Certè particula, *Aliquam iam indulgentiam* videtur omnes alias indulgentias similes vel dissimiles ab illa Ecclesia eo die videntur excludi. Hoc viris doctis sed scrupulosis probabile sic visum est, ut non audeant, ad oppositam mentem inclinare.

Certè hoc Iubileum valet, licet pro eodem tempore in eadem Ecclesia aliud extet iam concessum, dummodo quoddam aliquas, vel aliquam circumstantiam sit dissimile. Quia constat, ex consuetudine optimè legum, ac privilegiorum interpretare, ita hanc clausulam esse intelligendam. Unde si vnum Iubileum conceditur visitantibus D. Ignatij altare, aliud inuisentibus D. Antonij Capellam, vel Ecclesiam in comuni. Velsi vnum conceditur à primis Vesperis usque ad solis occasum, aliud per Quadraginta horas, &c. Regula Cancellariae & clausula Bullae non habet locum, atque adeo, si vnica tantum ex his circumstantiis ac similibus vnum Iubileum ab aliis differat, licet in aliis conveniat, utrumque perseverat, ac pro diverso habetur. Sic viri quos consului admodum doctrinà conspicui.

Hoc teneo, ratus, illa verba, *Aliquam iam indulgentiam* sic esse exponenda: Aliquam iam indulgentiam cum eisdem circumstantiis, seu omnino similibus quò ad locum, tempus, personas diligentias, &c. Verum cum hac gratia, fauor sit Principis, latè est intelligenda: & latè explicanda esse indulgentiarum concessionem. Suetius d. 52. numer. 2. & Henric. lib. 7. cap. 30. asserunt.

PROBL. LV.

Licet, & non licet, aliquid dare, vel accipere pro huiusmodi Iubilaei expeditione.

220 Non licet. Quia aperte circa id Pontifex in Bulla suam mentem exponit. *Volumus autem, quod si pro praesentatione, admissione, vel publicatione praesentium aliquid vel minimum detur, vel sponte oblatum recipiatur, praesentes, nulla sint reipsa*. Ergo vel sponte oblata minime possunt acceptari.

Licet planè. Quia ex aliis decretis Pontificum constat solummodo prohiberi quancumque exactionem, solutionem lucrum, quæstus, quæ quovismodo emptionem, aut venditionem redolent in Iubilaeorum, ac indulgentiarum concessione, aut expeditione. Ita prohibetur in Iure c. de simonia, aliquid dari ab eo, qui ordinatur. Et in cap. sicut Episcopum 1. q. 2. praestabitur Episcopis, ac ministris eius, ne aliquid petant, & in cap. 1. §. penult. de censib. in 6. Praelato Diocesim suam visitanti indicitur: *Caveat, ne ipse, aut quisque suorum aliquod munus quodcumque sit, & qualitercumque offeratur, praesumat accipere*. In his, ac similibus casibus non quælibet datio, vel acceptio, ut simoniaca prohibetur, sed ea tantum, quæ fiat intra Religionis, vel iustitiae in tali materia: & quæ aliquo modo spectat ad commutationes voluntarias sacramentorum, ut tales sunt cum eorum iniurià, ac vilipendio.

Primam sententiam parum probabilem, imò omnino improbabilem esse iudico, experimento sciens plumbus titulus solere aliquid dari, & accipi pro praesentatione, admissione, aut publicatione eorum Iubilaeorum. Potest quidem dari, & accipi munus aliquod titulo gratitudinis, quia scilicet me gratum cupio Notario, auleiatori, refectuario, vel cuivis alteri Officiali exhibere. Potest titulo laboris in ea impensio, quia dignus mercede sua, qui aliquis in huiusmodi expeditione

Sectio II. De Iubilæo, Problemata. 25

tione laboris impendit. Potest ratione sustentationis ex officio enim presentandi, ac publicandi hæc indulgentia Officialis alitur. Et salarium aliunde assignatum non habet. Potest dari aliquid titulo redimendæ vexationis; scio enim, officiali hunc minime literas expediturum, imò eas indulgentias impediturum, ni ei donum, aut pecunias exhibeam. Haud mihi persuadebo, Pontificis mentem esse, quod res ita magni momenti, nempe Iubilæi lucratio pendeat tum ex re ita exigua, vtest largitio, & acceptio munusculi liberaliter dati, & iustè ex iusto labore accepti: tum ex impiâ Officialis voluntate notentis indulgentiarum indulgum presentare, vel publicare, nisi ipsius labori satisfiat.

Circa Iubilæa pro Christi, Deiparæ, & sanctorum Festis concessa.

PROBL. LVI.

Festivitas celebrata à proprio die extrahitur, & in alium transfertur: Potest, & non potest in eum diem Iubilæum pro ea Festivitate concessum simul transferri.

113
huius trans-

POTEST Iubilæum transferri, cum Festum transfertur iustam ob causam v.g. si incidat in Aduentus aut Quadragesimæ Dominicam. Quia Iubilæum concessum fuit à Pontifice in Diui illius honorem natalitio eius die, id est, ad vitalis illius mortis celebrandam instantiam. At dies, in quem transfertur Officium & Missa, est veluti Diui illius natalitium. Adde Pontifices huiusmodi concessisse Iubilæa, ut numerus fidelium ad honorem Diui augeatur, Iubilæi obtinendi spirituali illicetamento, quod quidem augmentum non translatio Iubilæo, frustrabitur: ergo credendum est Pontificem noluisse Ecclesiam Diui tanto honore ex populi frequentia, fidelisque tam prædicate plenarie indulgentiæ privare thesauro. Hæc aliquali probabilitate sententia fulcitur.

114
huius affertur

Non potest Iubilæum transferri, cum officium & Missa in alteram diem transit. Quia Iubilæum conceditur lucrandum in die præfixo pro gloriosissimo horum Disorum transitu, & ita huic affixum est Iubilæum, & in alium haud potest diem transferri, nisi aliter indulgo exprimitur. Vnde frequenter ipsam diem in qua ad æternam patriam euolare exprimit Pontifex in concessionis Iubilæi indulto. Ita Azor. tom. 2. l. 1. c. 28. Pagand. præc. 1. l. 1. c. 2. n. 10.

115
huius affertur

Hic hærens Doctoribus addiderim, etsi non exprimat Pontifex transitus diem, sed solum dicat, *In Festivitatibus, vel in diebus Festis, vel In F. s. s. horum, vel illorum Sanctorum* sub horum nominibus minime alium diem à die proprio, Festivitatibus, seu transitibus illorum esse intelligendum. Hæc enim iuxta Ecclesiæ ritus proprios, & simpliciter ipsorum Festum dicitur. Sic Raban. Maurus de institut. Clericor. lib. 2. c. 43. Quod autem non possimus de Pontificis voluntate præsumere validum mihi est argumentum Bulla Vr. Esch. & Mend. Theol. Moral. T. III.

bani VIII. quâ indulget, ut Iubilæum pro Festo D. Francisci Xaverij possit tum eius Officio, & Missâ transferri, cum occurrit primâ Aduentus Dominicâ, & in diem sequentem Lunæ transire. Vnde constat haud posse transferri Iubilæa, nisi ex speciali Pontificis indulto.

PROBL. LVII.

Notarij Regij, seu pro seculari foro deputati subscriptio sufficit, & non sufficit, ut Iubilæorum huiusmodi transumptis fides adhibeatur.

AIT Pontifex: Volumus autem, quod presentium transumptis etiam impressis, & mandati cuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius persona in dignitate Ecclesiasticâ munitis, eadem fides prorsus adhibeatur, quæ presentibus adhiberetur, si forent exhibita. Quærimus, num Notarij Regij vel pro seculari foro deputati subscriptio sufficiat ad hoc, ut omnes transumptis horum Iubilæorum seu Bullarum præfatam clausulam continentium fidem adhibeant? Non est sufficiens. Quia Regij Notarij ad longè diuersam iurisdictionem, & Tribunal spectant, & in Ecclesiasticis causis, secularis fori Iudices, Ministri, vel Officiales minime sese valent ingerere. Sic docti viri in manuscriptis fuere opinati non omnino improbabilitate.

226
Non est sufficiens.

Regij Notarij subscriptio sufficit omnino. Quia in generali Pontifex loquitur, statuens cuiuslibet Notarij manu scriptum transumptum exarari posse: haud exprimens, quod Notarius futurus esse debeat Ecclesiastici fori: Ergo generaliter Statutum est accipiendum. Nam generaliter loquens generaliter est accipienda; iuxta l. pretiosiss. de public. in rem act. l. in fraudem, §. vlt. de testam. milit. l. prima §. generaliter ff. de leg. præst. ex Surdo, Angelo, Riccio, Ioan. Narbo. teste Simone Barbosa principis Iur. lit. l. 2. n. 29. Et hanc generalitatem docet dictio, *Alicuius*, quæ sigillatim omnes Personas absque vllâ distinctione comprehendit. August. Barb. de dist. dist. 14.

227
Sufficiens est.

Hoc mihi ferè certum. Sed adhuc ex sententiâ Baldi in margar. decret. littera N, verbo Notarius, confirmo. Quæro, (inquit) an Notarius, Imperiali auctoritate possit exercere officium in terris Ecclesiæ, vel in causis spiritualibus: vel Notarius Pape in terris Imperij in temporalibus. Et crederem, quia sic. Quia hoc est officium, non iurisdictione. Ergo etiam aliquis Notarius sit fori secularis in Ecclesiasticis, & spiritualibus, qualia sunt Iubilæorum indulta suum valebit munus exercere. Imò me iudice, non est merè Ecclesiastica, ac spiritualis actio, circa quam hic Notarius officium exercet, hæc indulta subscribendo: cum solum sit testificatio quædam ad fidem humanam inducendam & litterarum Apostolicarum veritate. His tamen non obstantibus, semper consulimus, ut hæc Iubilæorum & Apostolicarum litterarum indulta Ecclesiastici Notarij manu subscribantur.

228
Hoc ferè certum est mihi.

ESCOBAR
Theod. Mor.
Tom. II. IV.
F. IV.

C CAPVT